

Frivillighet, klasse og sosial ulikhet i Norge

Ivar Eimhjellen og Audun Fladmoe

Senter for forskning på
sivilsamfunn & frivillig sektor

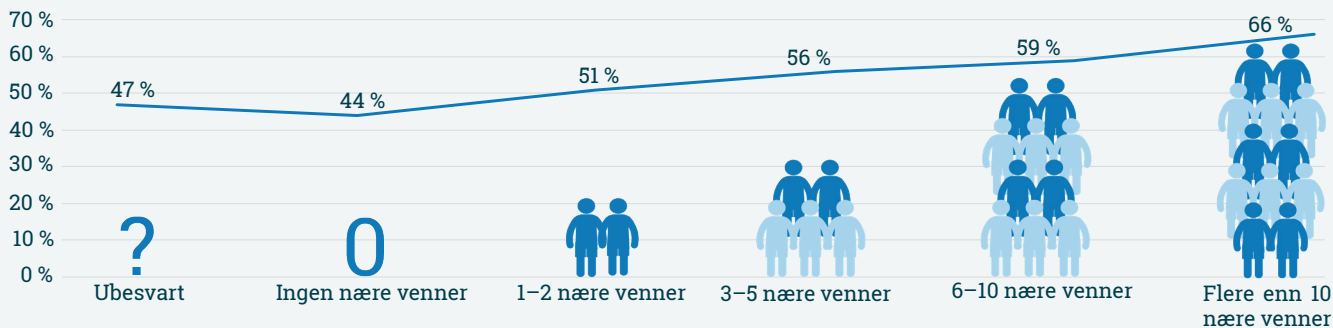
Sosial ulikhet i norsk frivillighet

Folk har ulik mengde av økonomiske ressurser (inntekt og formue), kulturelle ressurser (utdanning og kulturelle preferanser) og sosiale ressurser (tilgang til nettverk av venner, bekjente og andre forbindelser). Disse forskjellene skaper sosial ulikhet og setter også sitt preg på det frivillige engasjementet.

Om du er frivillig, og hva slags typer frivillighet du engasjerer deg i, henger blant annet sammen med ditt sosiale nettverk, hvor mye og hva slags utdanning du har, og hvilken tilknytning du har til arbeidsmarkedet.

En enkel måte å måle sosialt nettverk på er å se på hvor mange nære venner du har. Figuren under viser at andelen personer som har utført frivillig arbeid i løpet av det siste året, er markant høyere blant dem som oppgir å ha mange nære venner. Mens 44 prosent av dem som sa at de ikke hadde noen nære venner, hadde utført frivillig arbeid, var det tilsvarende tallet 66 prosent blant dem med 10 eller flere nære venner.

Andelen som gjør frivillig arbeid, er høyere blant dem som oppgir at de har mange nære venner

Ressurssterke personer er oftere frivillige

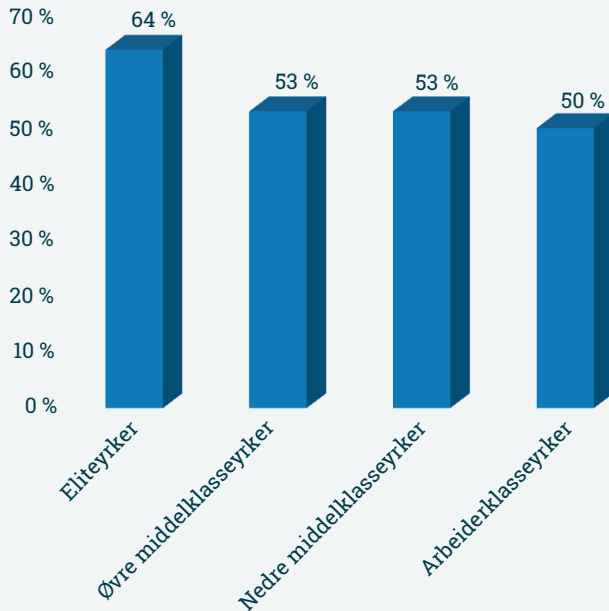
Det er flere som er engasjert i frivillig arbeid blant de med store økonomiske, kulturelle eller sosiale ressurser. Det er imidlertid ikke en direkte sammenheng mellom de ulike typene ressurser. For eksempel kan en suksessrik finansanalytiker ha store økonomiske ressurser og få kulturelle ressurser, mens en skuespiller kan ha det motsatte. Hva slags ressurser du har, påvirker til en viss grad hva slags frivillighet du driver med.

- Frivillige innenfor utdanningsorganisasjoner og internasjonale organisasjoner har mest ressurser totalt sett.
- Frivillige for rettighets- og støtteorganisasjoner har større kulturelle ressurser enn økonomiske og sosiale ressurser.
- Frivillige for idrettsorganisasjoner har større økonomiske og sosiale ressurser enn kulturelle ressurser.

Status i yrkeslivet påvirker frivillig engasjement

Andel frivillige etter yrkesklasse

I denne figuren har vi delt arbeidslivet inn i fire klasser etter hvilket yrke folk tilhører: Elite, øvre middelklasse, nedre middelklasse og arbeiderklasse. Her er for eksempel professorer, leger og ledere plassert i eliten. Lærere, journalister, konsulenter og ingeniører er plassert i øvre middelklasse. Sykepleiere, grunnskolelærere og barneverns-
pedagoger er plassert i nedre middelklasse, og fagarbeidere, hjelpepleiere, assistenter og ufaglærte er plassert i arbeiderklassen.

Vi ser at eliten skiller seg ut med å ha større sannsynlighet for å gjøre frivillig arbeid, særlig sammenlignet med arbeiderklassen.

Hva slags frivillig arbeid gjør de ulike klassene?

Personer i eliteyrker er mer jevnt fordelt som frivillige for ulike typer organisasjoner. Sammenlignet med de andre yrkestypene er de særlig ofte frivillige for idretts-, velferds- og samfunnsrettede organisasjoner. Personer i arbeiderklasseyrker er også godt representert i idretts- og kulturorganisasjoner, men har lavere deltakelse i de andre organisasjonstypene.

Personer med elite- og øvre middelklasseyrker driver i større grad enn dem fra lavere klasser med nettsidearbeid og annet informasjonsarbeid for organisasjoner.

Blant personer med middelklasseyrker er det også vanligere å gjøre administrasjonsarbeid for organisasjoner, mens det blant personer med eliteyrker er vanligere å drive med omsorgsarbeid gjennom organisasjoner.

Andel frivillige for ulike organisasjonstyper etter yrkesklasse

